

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia	Veková kategória Závisí od schopností danej skupiny detí
Výkonový štandard/	Uvedie jednoduché príklady dôležitosti písanej reči.	
Výkonová úroveň	U3 Chápe poznávaciu a vzdelávaciu funkciu písanej reči.	
Téma	„Čo Ti povie moja rúčka“	
Pomôcky	Farebný papier A4, nožnice, lepidlo, fotografia, magnetická tabuľa	
Organizácia prostredia	Aktivitu budeme realizovať v triede. Na začiatku – v rannom kruhu, deti sedia na vankúšikoch. Po zadelení detí do skupiniek pracujú v skupinkách – pri stolíkoch alebo na koberci.	

Metodický postup

V triede máme pripravenú magnetickú tabuľu na zapísanie ranného odkazu. S deťmi sedíme v rannom kruhu na vankúšikoch. S deťmi sa pozdravíme a navzájom si pohladením poprajeme dobré ráno. S deťmi vedíme krátky rozhovor o tom, že každý z nás má nejakú obľúbenú činnosť, zvieratko, či farbu. Po rozhovore pristúpime k zapísaniu ranného odkazu na magnetickú tabuľu.

Ranný odkaz (otvorená forma – píšeme spolu s deťmi, každú vetu píšeme inou farbou, veľkými tlačenými písmenami)

DNES JE PONDELOK 19.OKTÓBRA 2015.

RÁNO SME SI OBKRESĽOVALI NAŠE RUKY.

RUKY SI VYSTRIHNEME.

DO RÚK BUDEME PÍSAŤ, ČO MÁME RADI.

POVIEME SI AJ BÁSNIČKU.

Po zapísaní ranného odkazu si ho spolu s deťmi vetu po vete prečítame a stimulujeme gramotnosť jednoduchými otázkami – „Kde sa odkaz začína?“; „Skús nájsť v odkaze dve rovnaké písmenká.“

Kalendár počasia - na základe ranného odkazu si spoločne zaznačíme aj kalendár počasia. Nakoľko už máme zapísaný v rannom odkaze dnešný deň, vyberieme jedno dieťa, ktoré sa pokúsi na základe ranného odkazu na papier prepísať, aký je dnes deň. V prvej vete z ranného odkazu vyhľadáme slovo PONDELOK.

Vybrané dieťa toto slovo zapíše a potom dokreslí počasie v daný deň – slnečný, daždivý, zamračený, atď.

Hlavná časť

Po zapísaní a zakreslení kalendára počasia budú deti pracovať v skupinkách. S využitím farebných papierikov deti rozdelím do štyroch skupiniek (červená, žltá, zelená a modrá). Deti sú rozdelené podľa individuálnych spôsobilostí na základe diagnostiky. Deti vytvoria štyri skupinky. Podľa farebného označenia deti v triede hľadajú miesto, ktoré je označené ich farbou. Skontrolujem, či sa deti zadelili správne.

Poznámka: deti sa počas týždňa vystriedajú vo všetkých centrách pri každej vzdelávacej aktivite.

Práca v skupinách:

Keď sú všetky deti rozdelené v skupinkách, postupne prichádzam ku všetkým skupinkám a vysvetľujem im ich úlohu.

Červená skupinka – obkreslené ruky si deti vystrihnú. Potom si do stredu ruky nalepia svoju fotografiu a podpíšu sa pod svoju fotku (predpokladáme, že deti sa dokážu podpísať, ak nie, stačí, keď si nalepia svoju fotku).

Poznámka: S obkresľovaním rúk sme s niektorými deťmi začali už ráno počas hrových činností, aby mali deti ruky pripravené (príloha obrázok č.1).

Úlohou detí potom bude, aby si premysleli, aké je ich obľúbené: zvieratko, jedlo, šport, farba, rozprávka. Aby si deti lepšie zapamätali o čom majú premýšľať, na stole je pripravená ukážka (príloha obrázok č. 2,3):

- zvieratko a pod ním napísané slovo „zvieratko“
- obrázky športov a pod nimi napísané slovo „šport“
- obrázok jedla a pod ním napísané slovo „jedlo“
- rozprávkové DVD (kniha) a pod ním napísané slovo „rozprávka“
- farebné papieriky a pod nimi napísané slovo „farba“

Tu využijem *metódu jazykovej skúsenosti* a na základe mojich otázok typu: „Aké je tvoje obľúbené jedlo, zvieratko, atď.“ viem deti k tomu, aby sa snažili viacсловne odpovedať na moje otázky, ktoré im budem individuálne klásť. Po vyslovení odpovede dieťaťa, napríklad: „Moje obľúbené zvieratko je mačka.“ - slovo mačka zapíšem do jedného z prsta vystrihnutej makety ruky. Takto pokračujeme, až kým nie je na makete ruky zapísaný každý prst (dieťa si postupne uvedomuje funkciu písanej reči). Maketa ruky prezrádza, čo majú deti radi.

Prostredníctvom zapísania obľúbených činností sme sa snažili o to, aby deti získali predstavu o tom, že písaná reč je zdrojom informácií o dieťati, napríklad pre rodičov, starých rodičov či súrodencov. K deťom pristupujeme individuálne (príloha obrázok č.4).

Modrá a zelená skupinka – na veľkom papieri je napísaná báseň, ktorú si s deťmi spoločne prečítame a naučíme sa ju –

*Čo ti povie moja rúčka,
moja rúčka maličká,
prezradím ti o sebe viac,
pozri ocko, mamička,
aj dedko a babička.*

V tejto časti využijem *metódu slovnej banky* - text je vopred pripravený v dvoch identických formátoch pre obe skupinky, napísaný veľkým tlačným písmom. Každá skupinka dostane text napísaný na papieri a ten istý text rozstrihaný po slovách. Úlohou detí bude, aby poskladali báseň podľa vzoru (príloha obrázok č. 5,6).

Žltá skupinka – deti v žltej skupinke pracujú s ranným odkazom. Dostanú navliekacie písmenká a ich úlohou je navliecť niektoré slovo z ranného odkazu a pokúsiť sa slovo identifikovať, prípadne identifikovať písmená (príloha obrázok č.7).

Záver

Podľa rozdelenia do skupín si deti posadajú na koberec. V každej skupinke si deti vyberú jedno dieťa – hovorcu, ktorý povie, čo bolo úlohou detí v daných skupinkách. Hovorca odprezentuje, čo mali deti v skupinke za úlohu (príloha obrázok č.8). Deti z červenej skupinky môžu „prečítať“ svoje najobľúbenejšie činnosti zapísané na makete ruky. Deti z modrej a zelenej skupinky „prečítajú“ báseň o tom, čo nám povie naša rúčka a deti zo žltej skupinky jednotlivo povedia, ktoré slovo z ranného odkazu navliekli a pokúsia sa slovo aj identifikovať. Deti vediem k sebahodnoteniu, čo sa im podarilo, čo nie.

Metodické pokyny a odporúčania

- pre deti, ktoré dokončia aktivitu skôr, sú pripravené aj náhradné činnosti za stolíkmi – napríklad odpisovanie slov z ranného odkazu, prípadne obkresľovanie veľkých tlačných písmen
- na konci aktivity si spoločne vytvoríme veľký plagát
- pri obkresľovaní rúk je lepšie dať deťom maketu väčšej ruky (nie teda obkresľovať ich ruku), aby bolo možné všetko zapísať čitateľne

Prílohy

Obrázok č.1

Obrázok č.2

Obrázok č.3

Obrázok č.4

Obrázok č.5

Obrázok č.6

Obrázok č.7

Obrázok č.8